

سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان هرمزگان

شرح خدمات مهندسی تعاریف

۱-کلیات

۱-۱- هدف

در جهت یکسان نمودن روش‌ها، ایجاد وحدت رویه و در راستای بالبردن کیفیت خدمات مهندسی، این مجموعه بعنوان شرح خدمات مهندسی برای رشته‌های هفتگانه ساختمان در بخش‌های طراحی و نظارت و منطبق بر ماده ۱۲ آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تهیه شده که ملاک تعیین مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی موضوع ماده ۱۱۷ آئین نامه اجرایی قانون پیش گفته خواهد بود.

۱-۲- تعاریف

عبارت‌ها، واژه‌ها، اصطلاحات و اختصارات بکار رفته در این بخش به ترتیب الفبا به معنی و تعریفی که برای هر یک ذکر شده، به کار گرفته شده‌اند:

۱-۲-۱- آئین نامه اجرایی: آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب بهمن ماه ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن است.

۱-۲-۲- بستر طرح: منظور زمین و زمینه‌ای است که ساختمان و محوطه، محدوده طرح را در بر می‌گیرد.

۱-۲-۳- توده گذاری: مجموعه‌ای از بناها، ساختمان‌ها و احجام در طول زمان است که با ایجاد ساختارهای کالبدی- ادراکی و کالبدی- عملکردی، فعالیت‌ها و معانی مکان را ایجاد کرده و موجب تجلی آن می‌شود.

۱-۴- خدمات الزامی: فعالیت‌ها و خدماتی که بر مبنای این شرح خدمات جهت ارائه خدمات طراحی یا نظارت برای تمام کارها ضروری می‌باشد.

۱-۵- خدمات خاص: فعالیت‌ها و خدماتی که شامل موارد مندرج در بند ۱-۲-۵ نبوده و جهت ارائه خدمات طراحی یا نظارت برای تمام کارها ضروری نمی‌باشد. خدمات خاص باتوجه به نوع ساختمان (متعارف

یا نامتعارف) و مفاد شرح خدمات مهندسی، به تشخیص طراح یا ناظر و یا درخواست صاحب کار می تواند صورت پذیرد که این مستلزم توافق مجزا فی مایین صاحب کار و مهندسان طراح در بخش طراحی می باشد. در این راستا در بخش نظارت نیز با توجه به ضرورت عدم ایجاد رابطه مالی بین صاحب کار و مهندس ناظر و تعارض منافع موجود، مراتب توسط سازمان استان وفق ضوابط و قوانین مقرر اقدام می شود.

۱-۴-۶ دستور تهیه نقشه: دستور کاری که شهرداری یا مراجع صدور پروانه ساختمان در آن کلیه شرایط احداث، تغییر یا توسعه ساختمان در یک ملک معین و کاربری قانونی ممکن از آن را به صاحب کار اعلام می دارد.

۱-۴-۷ دفترچه اطلاعات ساختمان: جداول حاوی اطلاعات فنی و ملکی ساختمان و روند تهیه طرح، اجرا و نظارت بر پروژه ساختمانی است.

۱-۴-۸ دوره نظارت: مدت زمانی که از تاریخ صدور پروانه ساختمان تا تحويل گزارش پایان کار ساختمان توسط ناظر هماهنگ گنده به شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه ساختمان به طول می انجامد.

۱-۴-۹ ساختمان شهری (متعارف): ساختمان های با سازه های پایه ای (بنائی) یا اسکلت فلزی یا بتن آرمه و یا پیش ساخته است.

۱-۴-۱۰ ساختمان ویژه (نامتعارف): بنائی که طرح معماری یا سازه یا تأسیسات مکانیکی و یا تأسیسات برقی آن دارای پیچیدگی یا حساسیت خاص می باشد و بنابر ضرورت، نیاز به طراحی یا محاسبه یا کنترل دقیق شرایط هوا، دما، رطوبت، پاکیزگی، فشار نسبی، صدا، ولتاژ و فرکانس خاص در یک یا چند رشته ساختمانی دارد و موارد استفاده آن نیز خاص است.

۱-۴-۱۱ سازمان: سازمان نظام مهندسی ساختمان (شورای مرکزی)

۱-۴-۱۲ سازمان استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

- ۱۳-۲-۱ سازمان فضائی:** عبارت است از ترتیب و نظم واحدهای یک مجموعه مشخص و هدفمند و یا ترتیب و توزیع نظام یافته واحدهای یک مجموعه در فضا
- ۱۴-۲-۱ شناسائی ژئوتکنیکی زمین:** به مجموعه اقدامات و مطالعاتی گفته می شود که منجر به شناخت مشخصات فنی لایه های زمین براساس مفاد مندرج در مبحث هفتم مقررات ملی ساختمان می شود.
- ۱۵-۲-۱ شناسنامه فنی و ملکی ساختمان:** سندی است که حاوی اطلاعات فنی و ملکی ساختمان بوده و توسط سازمان استان صادر می گردد. چگونگی رعایت مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرسازی باید در شناسنامه فنی و ملکی ساختمان قید گردد.
- ۱۶-۲-۱ صاحب کار:** شخصی که بعنوان مالک یا مأذون از وی یا با اختیار قانونی تقاضای پروانه ساختمان برای انجام عملیات ساختمانی دارد و طرف قرارداد با ارائه دهنده خدمات مهندسی است.
- ۱۷-۲-۱ صلاحیت حرفه ای:** صلاحیت ارائه خدمات مهندسی در بخش های ساختمان و شهرسازی که به استناد ماده ۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و در قالب پروانه اشتغال به کار مهندسی می باشد.
- ۱۸-۲-۱ ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری:** عبارت است از مجموعه ضوابط و مقررات عمومی شهرسازی و معماری که درسطح کشوریا مناطقی از آن لازم به رعایت و انجام بوده و به منظور فراهم نمودن موازین طراحی، اجرایی و قانونی توسعه موزون و هماهنگ کالبدی از مقیاس کلان تا تک بنا تهیه و به تصویب می رسد.
- ۱۹-۲-۱ طراح:** تهیه کننده نقشه ها، محاسبات و مشخصات فنی ساختمان براساس این شرح خدمات، درحدود صلاحیت حرفه ای مندرج در پروانه اشتغال به کار مهندسی صادره از وزارت راه و شهرسازی

۱-۲۰ طراحی: تمامی فعالیت‌ها و خدمات طراح براساس این شرح خدمات که منجر به تهیه نقشه‌ها و مشخصات فنی موردنیاز برای هر یک از مراحل مقدماتی و اجرایی کار ساختمانی و تایید آن توسط مراجع ذی ربط می‌شود.

۱-۲۱ طراحی ژئوتکنیکی: کلیه خدمات مهندسی که به منظور تعیین هندسه، کنترل پایداری، ایستائی و تغییر شکل‌های پی و بخش خاک زیر آن انجام می‌گیرد.

۱-۲۲ طرح‌های فرادست: طرح‌هایی که در سطح ملی، منطقه‌ای و بالاتر از سطح شهری تهیه می‌شوند و شامل طرح جامع سرزمین، طرح آمایش سرزمین، طرح کالبدی ملی و طرح جامع شهرستان (ناحیه‌ای) است.

۱-۲۳ عملیات ساختمانی: کلیه فعالیت‌های اجرایی ساختمان مشتمل بر تخریب، خاک برداری، خاکریزی، گودبرداری، حفاظت گود برداری و پی سازی، احداث بناهای موقت و دائم، توسعه، تعمیر اساسی و تقویت‌بنا، نماسازی، محوطه سازی و ساخت قطعات پیش ساخته در محل کارگاه‌های ساختمانی، حفر چاه‌ها، مجاری آب، فاضلاب و سایر تأسیسات زیربنائی

۱-۲۴ قانون: قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب بهمن ماه ۱۳۷۴

۱-۲۵ گروه ساختمانی: گروه‌های ساختمانی موضوع ماده ۱۲ آئین نامه اجرایی قانون

۱-۲۶ مجری(سازنده): شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی با صلاحیت اجرای ساختمان که طی قرارداد کتبی با صاحب کار وظیفه و مسئولیت اجرای عملیات ساختمان موضوع پروانه ساختمان را عهده دار شده است و نماینده فنی صاحب کار در کارگاه می‌باشد.

۱-۲۷ مرجع صدور پروانه ساختمان: شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و سایر مراجع قانونی که مسئولیت صدور پروانه برای ساختمان را دارند.

۱-۲-۲۸ مسئول هماهنگی امور طراحی: شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار در یکی لز

رشته های معماری یا عمران .

۱-۲-۲۹ مقررات ملی ساختمان: مجموعه اصول، قواعد فنی و ترتیب کنترل اجرای آن هاست که باید در

طراحی، محاسبه، اجرا، بهره برداری و نگهداری ساختمان ها درجهت تأمین ایمنی، بهداشت، بهره دهی مناسب، آسایش، صرفه اقتصادی، حفاظت محیط زیست و صرفه جوئی در مصرف انرژی و حفظ سرمایه های ملی رعایت شود.

۱-۲-۳۰ ناظر: شخص حقیقی یا حقوقی دارای اشتغال به کار مهندسی و دارای صلاحیت نظارت در

یکی از رشته های موضوع قانون که بر اجرای صحیح عملیات ساختمانی در حیطه صلاحیت مندرج در پروانه اشتغال خود نظارت می نماید.

۱-۲-۳۱ ناظر هماهنگ کننده: شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی و صلاحیت

نظارت با الوبیت در رشته عمران و یا رشته های معماری، تاسیسات مکانیکی و برقی (در صورت عدم قبول مسئولیت از سوی ناظر رشته عمران) است که مسئول هماهنگی بین تمامی ناظران رشته های هفتگانه مندرج در قانون و تسلیم کننده گزارش های مرحله ای کار به شهرداری، سازمان استان و یا سایر مراجع ذیربسط می باشد.

۱-۲-۳۲ نظارت: مجموعه خدماتی که توسط ناظر ساختمان به صورت مستمر و غیر مقیم برای حصول

اطمینان از انطباق عملیات ساختمانی و تأسیساتی با مشخصات مندرج در پروانه ساختمان، نقشه های اجرایی مصوب، محاسبات و مشخصات فنی منضم به آن براساس مقررات ملی ساختمان، اصول مهندسی، رعایت ضوابط ایمنی و حفاظت کارگاه ساختمان انجام می پذیرد.

۱-۳۳ نقشه های پایه: نقشه های عرصه ملک که توسط مهندس نقشه بردار، مستند به اسناد مالکیت

حاوی اطلاعاتی شامل مغایرت های احتمالی با سند مالکیت، مختصات چهارگوش (UTM) ، ابعاد و مساحت،

عوارض موجود و همچنین نحوه قرار گیری اعیان و معابر مجاور نسبت به ملک و فضای آن می باشد.

۱-۳۴ نقشه های چون ساخت: نقشه های وضعیت موجود اجرای ساختمان در بخش های معماری، سازه

و تأسیسات مکانیکی و برقی که در حین اجرا به تدریج و بنا به ضرورت و تغییر توسط مجری(سازنده) تهییه

و توسط ناظر مربوط تأیید می شود.